

Selmeczbányai Híradó.

TÁRSADALMI HETILAP.

Megjelenik minden vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre	4 frt.
Fél évre	2 „
Negyed évre	1 „
Egyes szám ára 10 krajczár.	

Felolvasó szerkesztő és kiadó:

VÖRÖS FERENCZ.

Laptulajdonos:

JOERGES AGOST özv. és Fia.

A lapot illető szellemi közlemény, valamint az anyagi rész is a kiadóhivatalra ezimzendő.

HIVATALOS HIRDETESEK DÍJA:

100 szög 2 frt., ezentúl minden megkezdett 100 szónál 50 krral több.

Magánhirdetések megállapodás szerint számíttatnak.

Nyílt-tér három hasábos sorért 10 kr.

Bélyegdíj minden hirdetésért 30 kr.

Kéziratok nem adtnak vissza.

Aprilis nem szini évad.

Igenis, aprilis hava nem lehet szini évad Selmeczbányán. Felfogom azokat a nehézségeket, melyekkel a F. M. K. Egyesületnek a szini kerület szervezése körül megküzdnie kell, ha az egyes városok igényeinek kielégítésével akarája feladatát megoldani; mindemellett el nem hallgathatom aggodalmamat e tervnek azon pontja fölött, mely bennünket selmeczieket közvetlenül érdekel.

A tervezet szerint márczius közepétől aprilis közepéig szerepelne nálunk a szini kerület társulata. — Ez a pont az, a mit kifogásolok.

Városunk viszonyai olyanok, hogy egy jó szintársulatot csakis az őszi évadban, októberben és november elején képes kellően támogatni, fentartani, a nélkül, hogy erejét felülmúló áldozatokot hozni volna kénytelen.

Ekkor helyezkedik el körünkben az akadémiai ifjúság, a középtanodái tanulósg, a kiknek sorából a színházlátogatóknak jelentékeny része kerül ki; ekkor van városunk abban a helyzetben, hogy együtt van összes lakossága, itt falai között, melyek közül a nyári évad sokakat, különösen pedig a színházlátogatókat elvont körülölk, rokonok, vidékek látogatósára, tudományos kirándulóskora.

A szobát s kosztot adó családok színház látogatására is nagy befolyással bír a tanulósg visszaérkezése, mely körülmény szintén számitásba veendő e kérdésnél.

A felhozottak azt bizonyítják, hogy az őszi idő alkalmas a színházlátogatásra.

Ha ezzel szembe állítjuk a tavaszi hónapokat, úgy nemcsak arra a meggyőződésre jutunk, hogy ez évszakban nem észszerű szintársulatokat ide hozni, de arra is, hogy határozottan káros.

Míg az ifjúság ugyanis ősszel, legalább találkozására első havában táncmulatságnál egyebet nem produkálhat, addig a tavaszi hónapokban több havi együttlétnek, összetanulásának többféle eredményét szokta nyilvánosan bemutatni.

Ekkor szokott hangversenyeket, műkedvelő előadásokat tartani, ekkor lesznek a vivó-tornaversenyek, és pedig mint hisszük ezentúl már állandóan két testület részéről, a menyinyiben a lyceum növendékei is kiállottak a porondra s jól állottak meg helyüket, s az akad. ifjúság is újból szervezi athleta-egyesületét, mely évek előtt dícséretesen működött.

Az e nemű előadások mellett a társadalom egyéb tényezői: a polgári dalárda, az egyes társulatok is rendeznek nyilvános előadásokat; ott van továbbá a márczius 15-ike, a márczius 20-ika stb. Majd a tavaszi mulatságok következnek, melyek társadalmunk minden osztályát igénybe veszik.

Nagyon bémítolag hatna mindezekre a szintársulatnak tavaszi szereplése, s e mellett a társulat is keserűen, anyagi kárával győződnék meg a tervezet eme hibájáról.

Hát ha még azt is tekintetbe vesszük, hogy ebben az időben a szintársulat már nyári évadra van szervezve, az az oly módon, hogy a jelesebb erők elbocsátásával olesőbb s gyengébb

erőket alkalmaz, csakhogy éppen „átuszsza” a nyarat, a mely rendszeren fölemésztí az igazgatók téli keresményét; — bizony nem veheti fölünk rosz néven a F. M. K. E., melynek törekvését egyébiránt nagyon méltányoljuk, ha tervezete fölött aggodalmunkat fejezzük ki.

A multak tapasztalatai alapján állítjuk a fentieket; azok alapján két aggodalmunk, melynek kifejezést adni most tartottuk észszerűnek, mikor a szini kerület megalakításának kérdése a hatóságok tanástermében napirendre kerül.

Öszintén óhajtuk e kérdés olyatén megoldását, hogy se a magyar színészet ügye, se városi közönségünk érdeke ne szenvedjen csorbát; de a F. M. K. E. nemesen gondolkozó vezetői se vesztik el az ezért kedvüket a színészetnek a közművelődés eme nem utolsó tényezőjének felkarolásától.

Különfelek.

— **A kötszövő iskola** növendékeinek az igazgatóság f. évi ápril 12-től 25-ig 56 frt 80 krt fizetett munkadíjúl, ápril 26-tól pedig május 9-ig 56 frt 60 krt; — a mi, tekintettel a növendékek számának csökkenésére, jelentékeny keresetnek mondható. Idő és ügyesség nem sokára fokozni fogja a jövedelmet s vele együtt a berátási kedvet is.

— **Tornatanfolyam leányok számára.** Huber József tornatanítónk ismét tanfolyamot nyitott a tornázó leányok számára, miként azt a mult évben tette. A tanítványok jó kedvvel, szorgalommal tornáznak, szívesen látogatva a tanfolyamot, melyre különösen ebben az időben van szükségük a mikor az ismétlések, a vizsgálatokra való készülődések elbágyasztják őket. A tornázás felelénkíti s a tanulásra képesebbé teszi a tanulókat.

TÁRCZA.

Jósika Miklós.*)

— Születésének 100-adik évfordulójára. —

Világtörténet! robusz utadon,
Előtted leng a győzelem babéra;
Ha jaj, ha vész, ha rom követ nyomom,
Nép, népet sirba dönt, örökre néha,
Virágozó város, hogy ha lesz vadon,
Te nem törődve vele, törzs a ezébra.
A néma föld vért, verítéket felszi
És a világ is új mezét felöli.

Rómának romján fámad új hon, a
Népeknek sirját az utód kutatja;
Velence fénye eltűnt, el tova,
Elhalt a multba ama lid sohajja,
S midőn gyors nyilként száll a gondola,
Egy röpké árny fut át esupán csak rajta,
Pedig ez árnyban multak árnya cled
És szörnyű dologról szólhat, mesélhet.

Édes hazám te is hányszor valál
A „századok mesgyéje,” bus romoknak
Ölen riaszta már a zord halál,
Török, tatár fölöttünk átrobotgakt,
S megnyílt előttünk népek sirja már;
Világtörténet, nagy diadalodnak
Utján levért . . . még is újra tamadt
E nemzet s újabb diadalra szállhat.

Ki mente meg, ki költe föl megint?
Szétszórt romot ki épített fel újra?

*) Előadta Kolozsvárt 1894. május 14-én tartott ünnepélyen.

Föltámadás fuvalma meglegyint
S fölkel sz hazám új letre, megújulva.
S ki a multnak évébe betekint,
Csodák világát látja ott bámulva,
Világtörténet koszija ragadja
S e nemzet im elöre tör haladva.

Ki mente meg, ki költe föl megint?
A rombadólt hont hangosan siratva
Kelték a költők: zengéstükre mint
Épült föl Thebe, Amphionnak lantja
Építé újra elő regeként;
Mert honszerelmünk sir el nem takarta
S a széttagolt hon egybe forra ismét
És szebb mint volt és szebb lesz emel is még.

Mit az időnek árja elborít:
Csaladok élte, szívek döbbanása,
Szülemző vágyak az áldó, drága hit,
A szerellemnek örök szent varázsa,
A néma köny, szép esillag fátylakint,
A melyen áttör búvis szem sugára,
Elröppenő mosoly, kelő remények —
A költő-szívből föltámadva élnek.

S mámorba ejti e leltűt világ:
Nem hagyja veszni örök semmiségbe
Mi szent, nemes volt, drága eszme, vágy,
Mi anyyi szívbe langra gyulva égo,
Leltűt tavaszól egy kicsiny virág,
Kiegett szívek hamva, szenvedélye
Ragadja ötét ellenállhatatlan
S agyából a mult új életre pattan.

És látja népe, hogy ez mind övé,
Varázsát érezi a drága multnak

S miként a repkény foly a rom köré,
Ugy koszoruzza meg a régi multat,
Oh e csodát a költő művelé,
Hogy rég leltűt látánk megújultnak
S a mint a multat fölépítjük újra,
Reményünk támad ismét lángrugyulva.

Hősök bölösője*), bérecek szent hona!
Oh, lány nagy árnyék kelt ki a romokból
S kiket fődött már régi sir moha,
Előttünk állnak: délezeg méntik tombol;
Deli levonték vágatnak tova;
Szűzek arezára hull a long fátyol;
Öszinte mely hit, daczos fért jellem;
Női méltóság, edes szízi keblen.

A pártusák közt honfőrzelem
Köi drága frigyét egy haza nevében,
Zordon harezok közt szende szerelem,
Melynek fuvalmán támad edes éden;
A büszke jellem hogyha megjelen
A hitlen árusás arezán a szögyen
Lobogva gyul ki, mindez hit alakba
Költő föltamad zengés szavadra.

Szavad hatalmán, dieső Jósika,
A mult szíve megdöbben és fölérez,
S habár regényed a fantázia
Jateka csak, a sors víz tüköréhez
Hasonlatos, a melyben látni a
Jövendő képét, ah valóban el ez:
Csodás igazat, meri a hon szerelme
Illette lelked új életre kelte.

*) Jósika hívja így Erdélyt „Zrínyi a költő” ezimű regényben

— **A múltérdőről.** A folyó hó 20-án tartott díj lövészetben Oehlendorf Ignáz egyetlen tag volt a díjadó. Összesen lövett 689. ebből 556 a köregeység. Esett 15 négyeskőr. Az I. díjat Liszt Gusztáv, a II-dik díjat Friebert Ferenc, a III. díjat Seidel Ágoston és a IV-díjat Fiedler Gyula nyerte. Négyeskőr löttek meg: Krausz Géza 1-et, Krausz Kálmán 1-et, Friebert Ferenc 4-et, Liszt Gusztáv 3-at, és Seidel Ágoston 2-t. Ez alkalommal felhívták az egylet tagjait, hogy a folyó 27-én a főudvari helyiségben délután 4 órakor tartandó közgyűlésen megjelenni szíveskedjenek.

— **Tornavizsgálat.** A városi vegyes tornabizottság elhatározta utóbbi ülésében, hogy a lyceum és gymnasium növendékeinek tornavizsgálatát június 4-én, kedvesnapon délután öt óráig tartják. Mindkét iskola növendékei együtt fognak tornázni s a vizsgálat, melyre a t. szülők és érdeklődők figyelmét ezúton felhívjuk, d. u. 4 órakor veszi kezdetét.

— **Császár-vadász.** Ahhoz a számos sikerült mütethez, melyvel Dr. Toth Imre bányakertletti főorvosunk annyi embert életmentett meg, újabb ismét sorakozott egy, és pedig ezúttal „császár-vadász”, mely egy sokat szenvedett szegény asszony menekült meg a haláltól. A mütétet a főorvos e hó 21-én hajította végre reggeli 5 óratól 7-ig, a betegnek szűk kis szobájában, hol sem elegendő hely, sem kellő világosság nem állott rendelkezésére. A beteg másnap teljesen lábmentes volt, s meg van mentve az életnek.

— **Az őszzeirő küldöttség,** mely az ország képviselői választók 1895-ik évi névjegyzékének összeállításához gyűjti az adatokat s a választók neveit írja össze, e hó 28-án kezdi meg működését s azt 29-én folytatva, 30-án bevégezi. A küldöttség elnöke: Platzer Ferenc, jegyzője pedig Vörös Ferenc, kiknél jelentkezni lehet.

— **Csak a fülét ne!** Bizony nem szép, nem is humánus kedvelés az a főbűvölőktől, akár mesterek akár segédek, hogy mindig csak a fülét húzzák a tanoncoknak, mikor a fején egyebé huzni s a kabátjában egyebé verni való is van. Így gondolkodott velünk együtt a Stefi gyermek, és mert így gondolkodott, és mert nagyon sokszor részvett a file a kifogásolt huzásban, hát végre is megszökött a méhlyéből. A szökés miatt bíróság elé került, a hol a fenti gondolatait nyilvánítani köteleseggé tartotta, de azaz a megjegyessel: „én tudom, hogy az-úns veréssel nő fel: verjenek engem is, nem bánom, csak a fülémet ne húzzák, mert akkor nem hallok, de nem is látok. Kérem a tanonczeszedésbe felvételni, hogy a fülémet ne bántssák.” A Stefi gyermek eme kívánságát a bíróság is méltányolta annyival is inkább, mivel a huzásoknak némi nyomai is meglátszottak. Ha a fülhuzás nem volna oly gyakori, bizony a Stefi esete sem került volna ide, a hol fölemítésre jóakaró oktatásul akar szolgálni némelyeknek.

— **Még sokra vihették.** Alig került be Selmeceze a hegyek közül a Jano pásztorjerek s már is olyan kihágást követett el, a mely a ritkábbak közé tartozik. A város főútlején orszavallat patogatott, éj úgy mint a pusztán szokta, s mikor ezt a kedvtelést a rendőr fi

gyelmeztesére sem hagyta abba s a rendőr a nevének kezdete tőle, a Jano gyerek hamis nevet mondott. A két napig tartott dury-lakás után sem lehetett őt arról meggyőzni, hogy másnak a neve ilyen drága és hogy a városban nem patogatathatja úgy az orszavallat mint otthon.

— **A gonosz ember.** Kis gyermekét agyongyörförre, kibeheztette, csak hogy felesége többet járhasson munkába, melynek gyümölcset: a munkabért ő a férj hasznalta fel. A kisdednek elemzése miatt börtönbe került, de csakhamar szabad labra helyezték egy időre. Ezt az időt arra használta fel a gonosz, hogy feleségét elhagyta, más asszonyhoz pártolt, a kinek kedveért alifélag amannak életére is tört, titkon elemészteni akarván ezt, a ki őt miatta gyermeket, kenyerét, beszállat vészette, börtönt tilt s most az elhínségnek néz elebe. Az asszony mindent megocsátott a gonosznak, csak a hitlenségét nem: e miatt fölmentette urat ki azóta nyomtatlanul élűtt Selmezbányáról.

— **Muzikiz.** Így neveznek Zolyomgyében egy falut a magyar neven. Tessék kitalálni, melyiket? Lakosai közül hetenként kétszer: szerdán és szombaton többen bejárnak piacunkra húsmentvel, sokat érintkezik velük közönségük, különösen háziasszonyaink, a kik már színtelen eltanulták tőlük ezt a megmagyarosítás folytán nyert új nevet, nem is tudva azt, hogy a magyarosító törvényhatóság nem így írta a falu nevet, a hogy a tot nép elrontva kiejti, hanem Mezőkőz nek. A jó mezőkőziek kapva-kaptak a régi Mezőbrod új nevének, mert hát ők is szeretnének megmagyarosodni, hamar megtanulták a Mezőkőz-t Mezzikiz-nek. Vajjon egy emberöltő múlva rá ismer-e valaki az eredeti magyar névre?

— **A fővárosi napilapok.** Érdekes statisztikát közöl a Typographia című nyomdászújság a fővárosban megjelenő napilapokról. Közöljék belőle a következőket: Budapestben összesen 21 napilap jelen meg: 16 magyar és 5 német. Irányára nézve 1 hivatalos, 1 szépirodalmi, 1 pártokülvívő, 1 klerikális, 2 független szabadelvű, 3 függetlenségi és 48 as párti, 4 nemzeti párti, 4 szabadelvű és 4 népies irányú. Ezek közül képis lap 6, még pedi 4 magyar és 2 német. A 21 lap közül 19 reggel jelen meg. Hármát kivéve az összes lapokat rotációs (körforgó) gépen nyomják. 1884-ben még csak 5-öt nyomtak a különféle szerkezeti rotációs gépeken, 1890-ben már 11-et. A napilap nyomdájában alkalmazva van 298 hirlapszedő, 37 hirdetéselőadó, 23 gépmester, 35 tömönítő, 33 tanuló és 45 korrektor, tehát összesen 471 ember. Az összes napilapokat 338,000 példányban nyomják 1884-ben még csak 138,000, 1890-ben 215,000 példányban jelentek meg az összes lapok. A fővárosi napilapok tehát rövid három év alatt naponként kerek 135,000 példánnyal szaporodtak, melyből a német lapokra csak 3000 esik. A magyar napilapok naponként 252,000, a német napilapok 83,000 példányban jelennek meg. A számarányt meg legkevésbé sem lehet örömdetesnek mondani, mert e kimutatás szerint a magyar lapok csak háromszorosa több példányban forgognak közköze, mint a németek. No de reméljük,

Nizzától Ostendeig, Szliáestől az odahaza bevenyészett kádfürdőig; az én kérdéseimre nem adják meg a feleletet a habok. Kegyetekhez fordulok tehát; mondják meg, hogy van az, miért van az, hogy az a felvilágosult társadalom, az az elfogulatlan társadalom, mely még arra is hozott szabályt, miként kell kezelni huzni s körívek szerint mérni ki a meghajlásokat: legsötétebb s legnevetesebb pontjait nem látja, vagy ha látja is, nem akarja beismerni, nem akarja kiküszöbölni?!

Nem, világért sem tartok erkölcsi szónaklatot! Nem akarok Savonarola sorsára jutni; no de nem is vagyok oly szigorú mint az, a sötét pontokat sines most kitárni, csak arról engedjenek néhány szót szólni, mire azt gondolom magamban: „Eura”!

Hát mondják csak kérem, mi képezi az ember becsét? A divatos ruha, esecsebebe, gazdagság? Vagy a nemes jellem, nívéltség, tapintatos, finom modor?

Bizonyára senki sefi lesz, ki saját öntudatos korlátoltságát nyíltan merje bevallani azon állítással, hogy az ember külseje, gazdagsága szerint becsülendő. S mit latunk mégis? Kikről az istenek magasztos elfogultságukban azt gondolták, hogy az azoknak osztott szellemi kincs fölölegesse teszi az anyagit, majdnem mindig mellőzve látjuk, s az aranyon termett búske dűlf gógós lenchezdel meleszkedik pillantani azokra, kiknek egy rövid gondolatlanulzatot sem tudnak felfogni, megérteni; de kikről Plüto megfedezkedett. Ismerje be mindégység, hogy előkelő terembe sokkal jobb ajánló a kifogástalan nyakravaló, mint a homlokot körültszárzó szellemi fennkötség. S a társadalom szentesíti és ríkító igazságtalanságot, s hogy ne legyen nyílt oka pirulnia mistta, még nagyobb igazságtalansággal tudja meg, leszorítva, szándékosan félreismerve, zorítva, nevetésgessé tevé azok érdemeit, kiket különben, dacára csak

hogy ez az állapot folyton javul s néhány év múlva kedvezőbb statisztikát nyújthatunk a magyar napilapokról a németekkel szemben.

— **A halál.** A legtöbb embernek csudálatosan ferde nézetei vannak a halálról. Azt hiszik hogy fájdalommal jár, pedig nem egyéb, mint örök álomba merülés, a mely meg kellemen érzelést sem jár. Sola sem szabad a halált összeveteni a kínos betegséggel, a mely esetleg megelőzi és a melynél az élet jár győrelmenel, nem pedig a halál. Humier, a hírs sebész, azt mondta halála előtt közvetlenül, hogy ha tartani bírna a tolat, leiná, mily könnyű és kellemes meghalni. XIV. Lajos utolsó szavai voltak, hogy azt hitte, sokkal nehezebb meghalni. Collingwood lord, a ki egy orkán közepette halt meg a földközi tengeren, barátjának kérdésére, hogy nem zavarja-e a hajó ingása, így felelt: Nem, engem többé semmi sem zavar, mert meghalok és önnök meg mindenkinél, a ki szerez engem, vigasz szolgálhat az a látvány, milyen kellemesen mulok én ki a világból. Marryat kapitány a kit a vízbefalástól mentettek meg, azt állítja, hogy érzelmi kelmések voltak. „A mint a küzdelem az életért elvégződött”, beszéli, „a körülöttem tomboló áradat hullámozó zöld mezők kinezését vette föl, nem fájt semmi, sőt úgy éreztem, mintha valami lütvös gyepnek a puha nagy füvére süppedtem volna lágyan, édesen.” Általában a legtöbb haldokló, a ki képes gondolatait közölni azt állítja, hogy a halál közeledténre elenyészik a jelen tuda és az agyban föltámadnak a mult legkedvesebb emlékei, a szeretet ismerősök képe, a kikkel szinte kapcsolatot létesít a tulvilágra az utolsó gondolata.

— **Miként jutott Dove először „golyóálló.”** páncéljének eszméjére, azt tréfás módon beszélt el nemrég egy szerkesztőnek. Ez azt kérdezte ugyanis tőle: „Hogy jött Dove ur tulajdonképen arra a gondolatra, hogy egy golyóálló páncélt készítsen?” — „Hát tudja, dolgozom én azon már tíz éves korom óta.” — „Lehetetlen!” — „Atyám áldott jó ember volt, csak hogy nagyán könnyen lobbant haragra; ha rossz bizonyítványt hoztam baza, akkor esküvel elbonytáspolt. Egy napon ismét nagyom rossz iskolai bizonyítványt kaptam előbb az a gondolatom támadt, hogy Amerikába szököm, mert tudtam hogy mi vár rám otthon. Végre más, utat találtam. A hátamat és más testrészemet kipárnáztam, még pedig oly ügyesen, hogy atyám ütéseiből mitsem éreztem; sőt mulattam rajta, hogy mint erőlteti meg magát a dologban. Mikor aztán egyszer később, egy pisztolyparbjáról hallottam, melynél az egyik fél elesett, azt gondoltam magamban: „Ha az egygy eszeledett volna mint én, bizonyosan nem történt ez velem! És így jötttem lassanként arra, hogy egy golyóálló páncélt feltalálásával foglalkozzam.”

— **Reszelő alumínium aczéltől** Ha az aczéltől kis mennyiségű alumíniumot adunk, ez rendkívül alkalmas teszi azt reszelők előállítására; kezdetben puhább lesz, a mi a fogak bevágását lényegesen megkönnyíti; az erre eszközendő keményítést által rendkívül keménység érteik el. Az így előállított reszelők igen szolidak és tartósak.

egyszerűbb anyagi helyzetűeknek, kiittintéssel kellene fogadniok. Így látjuk a tanulatlan, tíres fejtű de penzes gigerlit ki tudja milyen magas polezot elfoglalni, melyre érdemes képzett de szegényebb férfiak hiába pályáznak. Így látjuk vezényelni a tudalanságot, itelni a gonoszágat, míg a szellem, a nem erős szerényen megvonulni felláborodását visszafojtani kénytelen.

Ez az éret, ez a felvilágosult társadalom önámításában olyan mint a gyermek vagy Afrika vad nőgere, ki mohón kap a csillogó tveg után, míg saruja talán gyémántot tapos.

De az a gyermek, az a néger tudatlanságában eszelezkzik így, míg az a művelt társadalom a külső tíres csillogással el akarja kápráztatni önmagát, hogy ne lássa saját hiúságát; értéket erőszakol a salakra, a kovandra, hogy elvegye becsét a gyémántnak.

Vörösmart nyg így sohajtott fel:
„Mindig így volt a világi élet:
Egy szer fázott, máskor lánggal éggett.”

S ezen a belső türesség érzetétől fámádó fázás most is tart; ellene a hőbort lázban keres övszert a világ, mely láz örült keringésben sodorja tova az egész társadalmat a felhomlás felé.

De nem folytatam!
Porszem vagyok mely nem tartja fel az omló hegyet, hadd hozzon a társadalom tovább is ekés törvényeket, hogy megszeghesse azokat; hadd ámtsa önmagát tovább is; hadd burkolja csillogó palástba büneit, hadd vessen rám követ, ki nem erem szándékos vaktságát, nem tudom felfogni könnyelműségét, mely fennen hangoztatja XV Lajos, francia király mondását:

„Après nous la deluge.”
Phon.

Nagy neked is, oh nagy az érdemed,
Nemzet ébresztő költőink sorába;
Szent kegyelet nyújt koszorút neked,
Az órat, melyben született megáldva,
Száz év róplút el és most nemzeted
Fénylő nevei közt fona diussugarba
A te neved, mert hogyha el, virágzik
E lét fényétől neved sugárzik.

Sugárzik, oh mert hálás a magyar.
Kicsiny szív az, melybe hála nem fér.
Mi bántja, e nép feledt bamar,
Ha gyászol, fenségesbet látsz e ennél?
Óh, mert a jónak mindig jó akar,
Halálán szentebb érzést sohísmér:
Költő, hogy e nép haláját kinyerted,
Ez a legszebb pályahere érdemednek,
Budapest, 1894. ápr. 16.

Hegedűs István.

A mélyen tisztelt közönséghez!

Uraim és hölgyeim! Eszünk zűvességűkhez, mentesnek ki retentő zavaromból, mely egy kérdés éjt; egyszerű kérdés, melyre oly könnyedén adható válasz, de — nem oly könnyen a felelet. Pythagoras óta tán nem győtték egy embert sem annyira valamely keresett de még nem talált megoldás, mint engem.

Boldog Pytagoras! Te megtalálta a mit keresel; a fűrdő hajjai rezgése hoztak megrokonyódtott ugyvelődöt, s „heureka” kiáltással fakepnel hagyta az egész dzsuz, lubizkoló társaságot; meglehet hogy örömdízen el is felejtettel boravallót adni a fűrdőszolgának; de — megtalálta a megoldást.

Ah; én hiába járnám be a világ összes fűrdőt,

A triestzi általános biztosító-társaság
(Assicurazioni Generali) f. é. május hó 10-én tartott 62-ik közgyűlésen terjesztette be az 1893. évi mérlegét. A származási jelentésből látjuk, hogy a társaság elbiztosítéskénti juttatékai 1893. évi. december hó 31-én 39.757,609 frt 91 kraj emelkedett, míg a káros nyeresemény részesülési tartalékok (ezim-n) december 31-én az érvényben volt elbiztosítási tőke összegével 102.807.927 frt 73 kraj emelkedtek; az elbiztosítási ágban az év folyamán bevett díjak 6.715,576 frt 20 kraj tettek. A tűz- és szállománybiztosítási ágakban a díj-és illeték bevétele 10.398,780 frt 35 kraj volt, míg 2.729.196 frt 46 kraj. mint díjtartalék és 396,191 frt 01 kraj. mint kártartalék lett minden tőhertől menten a jövő évre átvételeve. Az 1893. december 31-én érvényben volt biztosításokért a jövő évben esedékesse való díjkötelezetnyek összege 29.398.787 forint 58 kraj emelkedett. Károkat az 1893. évi. évben 9.212.325 frt 93 kraj fizettek ki. Ehhez hozzáadva az előbbi években teljesített kártételeket, a társaság alapítása óta károkat fejében 252.401,706 frt 51 kraj igen is tekintélyes összeget fizetett ki. Ebből a kártérítési összegből hazánkra 49.205,805 frt 80 kraj. esk. melyet a társaság 154,321 károshoz fizetett. Az értékpapírok ingadozása fedezetére alakított tartalék 1893. december 31-én 1.190.544 frt 32 kraj tett ki, dacára annak, hogy a sorsolás alá eső és névértékükön beválható értékpapírok eskis névértékükön vettek fel a merlege, míg a nyereség tartalék alapszabályszerű módjében, a részvénytőke fele összegében, vagyis 2.625.000 frtban, az ingatlan tartalék 1.259.450 frt 92 kraj összegben, s végre a kérés követelések tartaléka 80.000 frttal fenntartottak. A társaság b. zónások alapjai az idei áttalások folytán 49.102,440 frt 81 krajról 54.990,63 frt 34 kraj emelkedtek és következőkpen vannak elhelyezve:

1. Ingatlanok és jelzálog követelések frt	8.747.200-73
2. Elbiztosítási kövevények adott kölcsönök	3.903.510-93
3. Állampapírok adott kölcsönök	36.170-92
4. Értékpapírok	34.450.046-52
5. Tőreza váltók	528.064-60
6. Folyószámlák (Adósok a hitelezők követeléseinek levonásával)	1.214.319-82
7. Készpénz az intézeteknél és bankoknál	2.429.629-79
8. A részvényeseknek biztosított adós leveli	3.675.0-00
O. é. frt	51.990.003-34

Ezekből több mint 15 millió magyar értékre eskik. — Az elert 812,185 frt 13 krajnyi tiszta nyereseményből a társaság osztalék részvényesint 120 frtot arányban, vagyis 300 frankot fizet.

Nyiltter.*

Ércz-selyem, mintázott Fonaladokat (mint egy 450 különböző fajban), méterenkint **85 krajtól 3 krajt 65 krajig** — valamint **fekete-fehér és színes selyemszöveteket 45 krajtól 11 krajt 65 krajt** szállít — sima, kockás, eskis, virágos, damaszi minőségben (mintegy 240 fele diszpozitó és 2000 különböző szín és arnyalatban) szállít postabőr- és vámmentesen **Humbert 6.** (es. kir. udv. szállító) **selyemgyára Zürichben.** Mintak. postafordulójai küldenek. Svájcba címzett levelekre 10 kros és levelezőlaponak 5 kros bélyeg ragasztando.

Nyiltterezni.

Értesnre jutván, miszerint néhány úri ember rogam azok hirt. terjeszté, hogy helyben levő könyvtérzetet átvenni fellegyva, Selmezbányáról elköltözöm: kötelességem tartom a n. é. közönség becses tudomásár. lozni, hogy mind e híresztelések minden alapot nélkülöznek és on. üzletemet, melynek igénybe vételét ez uton is minden elődgi nagyrabecsült megrendelőmnek a legelőgögebben ajánlom, továbbra is folytatni fogom.

Teman Ágoston könyvkötő.

Nyiltterezni.

Stern Miska női ruha készítő olyan sörtesét követett el rajtam, melyért magamnak a nyilvánosság előtt szerzek a nevezettől szemben elégettet.

Nom nem kifogást talált el ruhám, melyet Stern-nel megrendelt, s a kis javítás eszközése végett azt vissza küldt. Stern azonban munkába vette a ruhát s az egyik lábát kijavítva újból elküldte a ruhát nemek. A ki egész illetélemmel jegyezte meg, hogy a másik lábát meg javyan rajta, sőt meg egy friss varfóli is jutott bele.

Érre Stern tanonék lenyánt benzinnel hoztam kerdte, hogy a foltot kitörtszítse, de a mit a tüvel reparált, azt ugyankkor a tollal kétszeresen elrontotta, a menyiben egy négyéves azt írta nonnek egyebek között: „das ist eine Gemeinheit, dass sie mich mit den Kleid noch sekern wollen. Jetzt ist der Fetzen fertig, jetzt keek sein“ etc.

A művelt közönségre bízom annak megítélését, vajjon üzletembenhez illő eljárás-e ez, mit Stern nőszabó velünk szemben tanusított.

Selmezbányán 1894. május 25-én.

Geiger Zsigmond.

* E rovat alatt közölteknek sem tartalmiért sem alakijért nem felelős a Szerk.

Felhívjuk

a n. é. közönség b. figyelmét a következő hirdetésre.

A tisztelettel által felsorolt senezi üzleti ezégek és vállalatulajdonosok, annak kiemelése mellett, hogy jutányos árak, szolid eclans fizeti eljárás és pontos kiszolgálás mellett főörkönyök leend a n. é. közönség teljes megelégedését kiérdemelhetni, ajánlják következő üzleteiket:

Bachmann Nándor, kovács műhelyét az Álló utcában lévő saját (volt Kozák-féle) házban, mindennemű kovácsmunkáit olcsó és tartós kivitelben, minden e szemkaba vágó javítások, stb. elfogadtatnak és kifogástalanul eszközöltnék. Ugyanitt több tanonék felvételre kerestnek.

Baker Alajos, fényképezési műtermét és e szakmába vágó felvételei saját házában.

Bogya János, Szent Haromszögterén levő bor-és söresarnokát, ettermét, mindig friss, kitűnő minőségű hordó, valamint palacszokrot, kiváló konyhaját, természetes fehér és vörösbort, stb.

Cserny József, szabóüzletét a városközi építletben dusan felszerelt legújabb divatu szövőtraktárát, mindennemű szakmájába vágó munkáit, tartós és szép kivitelben.

„ENTREPRISE DES POMPES FUNÉBRES“, Murgács-féle házban a legmodernebb viszonyokhoz képest berendezett temetkezési vállalatát; épület- és butoraszatlos üzletét, valamint dús ércz- és fakoporsó s mindennemű korszuraktárát az Ó-postaépületben. Mindennemű biztatásokat pontosan, gyorsan és olcsón teljesíti. A „Generali“ triesti első rangu biztosító társulat főügynökségét is elvállván, elfogad élet, elemi károkat stb. elleni biztosításokat s mindenben a legulcsúnabb üzleti eljárását garantirozza.

Foltin János, az Álló utcában Zlinszky-fele házban levő, a legnagyobb igényeket is kielégítő, elégsávan berendezett fodrásztermet, előzékeuy, fiom kiszolgálással.

Greguss Antal, sütőházát, saját házában (Körház-utca), bolti helyiségét a Baumerth-fele házban, rozs- és buzakenyéret, mindennemű friss sítmenyöket, mandolás kétszerültjét, valamint kész morzsáját, stb.

Özv. Gulrich Józsefné, a n. é. közönségnek becses figyelmébe ajánlja kőfaragó üzletét saját házában. Mindenféle kőfaragó munkákat, sarkoké alabaster, granit, kararát, márvány és homokkőből, nem különben bármily árba jutányos árak mellett.

Gwerk Mihály és Károly testvérek, a német templommal szemben fekvő Szoszthal féle házban levő szabó- és cipészüzletüket, elvállalnak férfi- gyermeköltönyt, egyenruhák, férfi, női gyermekekzipők esinos gyors es olcsó készítését s minden szakmájukba vágó munkáikat a legdivatosabb kivitelben.

Králik Gusztáv, lakatos műhelyét saját házában. Elvállal mindennemű szakmájába vágó munkákat: épületeknel, javításoknál stb.

Králik Vilmos, asztalos műhelyét saját házában, épület butor es minden e szakmába vágó munkáit. Felette olcsó árak, tartosság!

Krause József, templom berendezési műtermét. Templom berendezési munkák es templomfestések kivételé vagy felújítása minden stílybenben a leggyorszerűbbtől a legfinomabb kiállításig. Szentek szobrai fából, a legfinomabban festve es aranyozva. Szoba- es ezeztábla festés minden nemben legszobrászabb munka, mérsékelt árak mellett.

Matzán Ferenc műbutor es épületasztalos üzletet, bolti, gyógyszerári es templomi berendezéseket saját készítményeiből álló dús butor, koporsó raktárát, mindennemű szakmájába vágó munkáit.

Májovszky Mihály, rózsaszarvban levő, a eszmadra egyet tulajdonát képezo épületben (Kauf-Haus) elhelyeztetett asztalos műhelyét, épület, butor stb. asztalos munkát, javítások s mindennemű szakmájába vágó munkák olcsón es pontosan teljesítenek.

Piccin Alajos, aiso-utcazi Söltz-fele házban levő orás üzletet, mindennemű zseb-, fali- es álló óráit, valamint a Hasel-fele aranyműves üzletét, a takarékpénztár tulajdonát képezo házban.

Polkoráb József, kamaralaz melletti asztalos üzletét es első központi dísztermetű rendző intézetet, koporsó raktárát es mindennemű szakmájába vágó munkáit.

Stanga Adolf es fia, első selmezbányai személy eszherszállító üzletet. Alapították 1873. évben. **Suhaj Péter**, férfi szabó, egyenruha es gyermeköltönyt készítő üzletet a városközi épületben. Választékos szövetminták, kitűnően olcsó árak es a legdivatosabb facon.

Uhor Ferenc, cipészüzletet a városháza épületben levő új bethelyiségben kész cipőraktárát. Készít mertek szemt. női, férfi s gyermek cipőket; elvállal mindennemű javításokat stb.

Veisz Sándor, borkeosi üzletet a volt Bogya-féle „Kis lyuk“ épületben, álló helye az apacea kolostor mellett terén. Minden pillanatban rendelkezésre áll a n. é. közönségnek esinos tiszta fogatvaly, jó lovával.

Veisz György, mézeskalács üzletét, jó ízű mézesletemény, viaszgyertya, szarokfalnya, viaszdiszmit es templom áru raktárát saját házában.

Zanzotto Lajos, felső piacon levő szoba es ezeztábla festő üzletet es minden e szakmába vágó díszes es izlőes kiállítású munkáit.

Hirdetések.

Körkemenczék saját jonak bizonyult szerkezetben, a téglák valótéglák. **Fedő-cserépkemenczék** 1336 osztrak magyar szá. badalam egyedül kemencze a fedőes rop es köclorvatos cserép nagyban előállítására.

Kongó téglaegető kemecze 15786 osztrak-magyar szá. 43403 gyar szabó dalom, megszakítás nélkül dolgozó a kőanyagcsévek, a padlóteglák, a csamotkóvek, egyáltalában mindennemű kongóteglák égetésére.

A téglakészítés és cementgyártáshoz mindennemű kemenczék és berendezések

HOTOP ERNŐ agyagipar mérnök,

Budapest, Váci-ut V. 70. sz. Gutjahr és Müller gépgyára és Berlin W., Kurfürtenstrasse Nr. 122.

Alapított 1865. Kizárólagosan csak Dreher-féle kiviteli palacszór nagykereskedők 1570 óta.

SÖR

Távirati cím: „DIETRICH“ BUDAPEST.

a DREHER ANTAL-féle sörfőzdéből

(Kőbánya, Füzér-utca.)

Megendelhető: Kiviteli palacszór nagykereskedők.

DIETRICH és FIA-nál

(ezelőtt DIETRICH es GOTSCHELG)

es. és kir. udvari szállító.

tea, rum es cognac nagykereskedők

Budapest, Belváros, Régi posta-utca 1. sz.

Hogy kizárólagosan csak Dreher-féle sör tölteti, arról a Dreher Antal ur kezében lévő hiteltörök levél kezességk.

Skálítások saját átviteli pinczében. Kőbánya, Füzér-utca 30. sz. esközöl-

nek rekeszenként 50 palacszka, beten nyva komany vasuti, vagy a budapesti hajó

átutazása szállitva

Ismételőadókanná közlön feltételek es bizosítunk.

Arjegyzéket kívánatra azonnal díjmentesen es bérmentve küldünk.

Szives figyelembe venni!

Átviteli sörpinczék a sörfőzdével egy es ugyanazon utcában vannak a palacsz-

ok töltése kora reggel történik, a sörnek ugyanazon eredeti hőmérséke mellett, mint a

nyitnall a sörfőzde pinczében, mi által a szénay államasa teljes n. k. van zárva;

ennél fogva igen tisztelt veivők: sörreinket mindig a legmagasabb fokú

szénayvartalommal sájkák.

Az olyan sör, mely hordókban hosszú úton szállítatik, kiváltkép, ha a szállitás

még kecsin es nagyobb mértékben történik, még melletti palacszokba töltetnek, a sör

életerejét, a szénayvat es tartósságát részben elveszti.

CACAO-CHOCOLAT
W. A. ESTERHÁNYI
(ST. GALLISTISSE)
OLCSÓ ÁRAK KÖNYVENYEN OLDHATÓ CACAO
LEGGYÖNYÖMELVÉREK MINŐSÉGE.

Árverési hirdetés.

Hochberger Armin vagyonbuktott selmecezi kereskedő esőtőmegéhez tartozó 11549 frt 94 kv. beszerzési árral felvett kész ruha, szövet- divat- és különféle rövidárak f. évi janu -hó 4 napján d. e. 10 ózkor alubrott esőtőmegegondnok ügyvédi irodájában nyilvános árverésen eladás alá bocsátottak. Az árverési feltételek alulírt tömegegondnoknál tudhatók meg. Ugyanekkor a vagyonbuktott kiható követelési a legfőbbet igényelő nyilvános árverésen eladattak. Selmecebányán 1894 évi ápril-hó 24-én.

Toth Gaspar ügyvéd, esőtőmegegondnok.

ASSICURAZIONI GENERALI 1893. ÉVI MÉRLEGE.

Yereség- és veszteség-számla az A mérleghez (1893).

BEVÉTEL.	Yereség- és veszteség-számla az A mérleghez (1893).				KIDADÁS.			
	Uzlet		Vagyoni		Uzlet		Vagyoni	
A tétel neve	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr
1. Díjtarték a mult évről:	2344285 21	—	—	—	3829203 79	—	—	—
a) tűzbiztosítás	119472 37	—	—	—	906773 42	—	—	—
b) szállmánybiztosítás	395012 19	—	—	—	42033 27	—	—	—
c) jégbiztosítás	30569 22	2576189 29	—	2576189 29	329347 16	1127 64	—	451257 64
2. Tartalék oly körökra, melyek 1892. decz. 31-én még függőben voltak:	—	—	—	—	—	—	—	—
a) tűzbiztosítás	47472 37	—	—	—	—	—	—	—
b) szállmánybiztosítás	395012 19	—	—	—	—	—	—	—
c) jégbiztosítás	3057 03	874041 65	—	874041 65	—	—	—	—
3. Díjak a teljes levonással:	—	—	—	—	—	—	—	—
a) tűzbiztosítás	757712 79	—	—	—	—	—	—	—
b) szállmánybiztosítás	279799 63	—	—	—	—	—	—	—
c) jégbiztosítás	4736 23	—	—	—	—	—	—	—
d) balesetbiztosítás	32054 10 104	4822 02	—	10434822 02	—	—	—	—
4. Visszatértet baleset károk	—	—	188 01 95	—	—	—	188 01 95	—
5. Visszatértet baleset juttalékok	—	—	60801 43	—	—	—	60801 43	—
6. Kötvényfeltételek:	—	—	—	—	—	—	—	—
a) Jégbiztosítás	12902 13	—	—	—	—	—	—	—
b) szállmánybiztosítás	18396 6	—	—	—	—	—	—	—
c) jégbiztosítás	1310 74	4 963 95	—	34996 95	—	—	—	—
7. Tőke elhelyezések jövedelme:	—	—	—	—	—	—	—	—
a) Jelzálogkövetések kamatai	4090 —	—	—	—	—	—	—	—
b) Értékpapírok adótt előleges kamatai	1190 72	—	—	—	—	—	—	—
c) Állam- és más értékpapírok kamatai	2791 72 25	—	—	—	—	—	—	—
d) Kamatok váltószámláiról, folyó számláiról és igeo	16572 25	—	300 66 72	300 66 72	—	—	—	—
8. Nyereség különféle értékesítések folytán	—	—	42225 83	42225 83	—	—	—	—
A tűzbiztosítás sága befoglalóval a tűbiztosításban elért eredmények.	—	—	—	—	—	—	—	—
Összesen	—	—	449872 29	43692 55 14851164 81	—	—	43 08072 29	743092 51 14851164 81

Yereség- és veszteség-számla az B mérleghez. — Életbiztosítási osztály (1893).

BEVÉTEL.	Yereség- és veszteség-számla az B mérleghez. — Életbiztosítási osztály (1893).				KIDADÁS.			
	Uzlet		Vagyoni		Uzlet		Vagyoni	
A tétel neve	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr
1. Díjtarték a mult évről:	36 9802 29	—	—	—	57269 72	—	—	—
2. Tartalék 1892. december 31-én függőben levő körökra:	—	—	—	—	—	—	—	—
a) halálesetre szóló biztosításokra	201488 33	—	—	—	—	—	—	—
b) életre szóló biztosításokra	60400 8	—	—	—	—	—	—	—
c) járadékosokra szóló biztosításokra	114208 81	603633 01	—	603633 01	—	—	—	—
3. Díjbevetel:	—	—	—	—	—	—	—	—
a) Jégbiztosítás	—	—	—	—	—	—	—	—
b) szállmánybiztosítás	—	—	—	—	—	—	—	—
c) jégbiztosítás	—	—	—	—	—	—	—	—
4. Kötvénydíjak	—	—	—	—	—	—	—	—
5. Díjtarték ault évről:	36 9802 29	—	—	—	—	—	—	—
6. Értékpapírok adótt előleges kamatai	120 144 3	—	—	—	—	—	—	—
7. Nyereség különféle értékesítések folytán	—	—	—	—	—	—	—	—
Összesen	—	—	4319298 02	361145 48 434844	—	—	43 19298 02	361145 48 434844

VAGYON.	Az ASSICURAZIONI GENERALI vagyonállása 1893. december 31-én.				TEHER.			
	A		B		A		B	
Folyó szám	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr
1. A részvények adósszevél a tőke be nem fizetett részéről:	183 500	183 500	307 900	—	282 300	—	282 300	—
2. Ingatlan birtok:	—	—	—	—	—	—	—	—
a) városi telkek	—	—	—	—	—	—	—	—
b) földművelési, erdőgazdálkodási, birtok	—	—	—	—	—	—	—	—
c) 1892. évi december 31-én még nem adótt gazdasági utómegye a f. évi részvételről	—	—	—	—	—	—	—	—
3. Készpénz és készpénz helyettesítő tárgyak:	—	—	—	—	—	—	—	—
a) Készpénz és készpénz helyettesítő tárgyak	—	—	—	—	—	—	—	—
b) Aktív értékpapírok és egyéb aktív birtokok a felek halálán felvett kölcsönök	—	—	—	—	—	—	—	—
4. Kamatozó jelzáloghitelviselés:	—	—	—	—	—	—	—	—
a) Értékpapírok	—	—	—	—	—	—	—	—
b) Jelzálogviselés	—	—	—	—	—	—	—	—
5. Készpénz helyettesítő tárgyak:	—	—	—	—	—	—	—	—
a) Állam- és más értékpapírok	—	—	—	—	—	—	—	—
b) Váltak tárgyalán	—	—	—	—	—	—	—	—
6. Értékpapírok a felvett kölcsönök fedezeteként:	—	—	—	—	—	—	—	—
a) Készpénz és készpénz helyettesítő tárgyak	—	—	—	—	—	—	—	—
b) Értékpapírok	—	—	—	—	—	—	—	—
7. Tartalék bejelentett, de december 31-én még ki nem fizetett körökra:	—	—	—	—	—	—	—	—
a) Értékpapírok	—	—	—	—	—	—	—	—
b) Készpénz és készpénz helyettesítő tárgyak	—	—	—	—	—	—	—	—
8. Összesen:	—	—	—	—	—	—	—	—

A cs. kir. szab. Assicurazioni Generali központi igazgatósága Triestben: Besso M., Dr. Camillo Bozza, Baró Bruck Otto, Dr. Calabi R., Baró Morpurgo József, Segre V. A vezetés Besso József. Magyarországi vezető-igécség, Budapestben, Dorottya-utczán 19. sz., az intézet saját házában.

Bővebb zárszámadási jelentések az alanti ügynökkégnél kaphatók. Ugyanírt felvilágosítások a legnagyobb készséggel adtnak és élet-tűz-, szálltmány- és üvegbiztosítások az Assicurazioni Generali, jégbiztosítások a Magyar jég- és vízszobiztosító részvénytársaság és baleset elleni biztosítások az Első o. ált. baleset elleni biztosító-társaság számára a legelőnyösebb feltételek és legolcsóbb díjak mellett fogadtatnak el.

A selmecebányai ügynökkégnél

Tirts Rezső

Pályadíjat nyert barczi **KANÁRI MADARAK** küld 8-10 mark utánvétellel. Nem tetszőket 8 napon belül franco visszaküldve kieserél. — Árjegyzék, ápolás leírása ingyen. — W. Heering in St.-Andreasberg 427. (Provinz Hannover.)

Nyomatott Joerges Ágost özv. és Fia könyvnyomdájában Selmecebányán 1894